

- DRŽAVNI PREVENTIVNI MEHANIZEM -

poročilo
o opravljenem obisku
na lokaciji

POLICIJSKA POSTAJA ROGAŠKA SLATINA

Pojasnilo: Varuh človekovih pravic Republike Slovenije (v nadaljevanju: Varuh) v okviru izvajanja nalog in pooblastil po Zakonu o ratifikaciji opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (Uradni list RS, št. 114/2006) v vlogi državnega preventivnega mehanizma (v nadaljevanju: DPM) obiskuje kraje odvzema prostosti. V skupini, ki izvede obisk, poleg predstavnikov Varuha praviloma sodeluje(jo) tudi predstavnik(i) pogodbenih nevladnih organizacij ter občasno tudi neodvisni izvedenci medicinske in drugih strok in prevajalci. Pravna podlaga za opravljanje nadzorov s strani DPM je predstavljena na spletni strani [Varuh kot državni preventivni mehanizem](#).

Pričujoče poročilo vsebuje le bistvene ugotovitve o obisku s predlogi za izboljšanje razmer oziroma odpravo nepravilnosti. Izdelano je bilo na podlagi poročila o obisku DPM in odzivnega poročila pristojnih. Namenjeno je objavi na spletni strani Varuha.

Osnovni podatki o lokaciji:

► **Tip lokacije:** policijska postaja

► **Kategorije oseb, ki jim je bila odvzeta prostost:** osebe v policijskem pridržanju

► **Uradna zmogljivost in dejanska zasedenost lokacije na dan obiska:** policijska postaja razpolaga s petimi prostori za pridržanje, ki so v uporabi od januarja 2012. Dva prostora označena s številkami »1 in 2« sta namenjena za krajša pridržanja (do 12 ur za po dve osebi) ter trije prostori označeni s številkami od »3 do 5« pa za daljše pridržanje (do 48 ur za po eno osebo)¹.

Potek obiska in priprava poročila:

► Obisk je bil **nenajavljen in opravljen dne 14. 3. 2012.**

► **Skupina za obisk:** dva predstavnika Varuha (namestnik varuhinje, specialist kriminalističnega preiskovanja) in dva predstavnika nevladnih organizacij (inštitut Primus in Rdeči križ Slovenije).

► **Vsebina obiska:** uvodni razgovor z dežurnim policistom in s pomočnikoma komandirja. Sledil je ogled prostorov, pregled dokumentacije nekaj naključno izbranih primerov; ter zaključni razgovor.

¹Vsi prostori so ustrezno opremljeni, in sicer z žimnicami, vzglavniki, z dvema odejama (posteljnino dobi pridržana oseba ob namestitvi v prostor) ter so video nadzorovani, kar je ustrezno označeno (z nalepko). Prostori so opremljeni z govorno napravo, ki je vezana k dežurnemu policistu.

► **Poročanje:** poročilo o obisku je bilo posredovano Ministrstvu za notranje zadeve (v nadaljevanju: MNZ) 24. 4. 2011, skupaj s predlogom, da ga obravnava in nam v roku 30 dni sporoči morebitna stališča glede v njem izpostavljenega; tozadevni odgovor smo s strani organa prejeli 7. 6. 2011, torej 44. dan po odpremi.

► DPM je posebej pohvalil

- da je možno regulirati jakost umetne svetlobe v prostorih za pridržanje
- da so v prostoru za sprejem omare, ki so namenjene za hranjenje začasno zaseženih predmetov pridržanim osebam, ki jih te v času pridržanja ne smejo imeti pri sebi. Vsaka omara je označena s številko, kot so označeni prostori za pridržanje.

► predlog DPM

DPM: predlagamo, da se zadnji ažurirani seznam odvetnikov namesti tudi v prostor za sprejem pridržanih oseb².

DPM: predlagamo, da se elektronska oprema za beleženje policijskih razgovorov redno uporablja³.

DPM: predlagamo, naj policijska postaja bolj natančno spremlja oziroma preverja rok uporabe suhih obrokov in te po poteku takoj odstrani iz tega prostora⁴.

DPM predlagamo, da se za navedeni osebi preveri, na kakšen način oziroma kdo je opravil vnos teh oseb v FIO evidenco ter da se nato morebiten napačen vnos popravi⁵.

► odziv pristojnih

MNZ: na policijski postaji so ažurni seznam odvetnikov namestili v prostor za sprejem pridržanih oseb.

MNZ: v sodelovanju s strokovno službo pa bodo preučili možnost namestitve video nadzora v prostoru za sprejem pridržanih oseb.

MNZ: vodstvo policijske postaje je opozorilo dežurne policiste, da suhe obroke po preteku roka uporabe odstranijo iz prostora kjer jih hranijo (v danem primeru je dežurni policist suhi obrok, ki mu je potekel rok uporabe, izločil ni pa ga odstranil iz prostora).

MNZ: ugotovljeno je bilo, da so pridržanje zoper njiju odredili kriminalisti Sektorja kriminalistične policije Policijske uprave Celje, ki so pri vnosu podatkov o kraju pridržanja v evidenco pridržanih oseb namesto Policijske postaje Dravograd, pomotoma vnesli Policijsko postajo Rogaška Slatina. Nepravilnost je bila odpravljena.

²Sprejem pridržanih oseb se opravi v prostoru za sprejem pridržanih oseb. Prostor je opremljen z mizo in stoli, telefonom, plakatom MNZ s pravicami oseb, ki jim je odvzeta prostost, z brošurami MNZ, tam pa v času obiska ni bilo seznama odvetnikov. Po pojasnilu obeh pomočnikov komandirja, je seznam odvetnikov pri dežurnem policistu.

³Kot je opozoril Odbor, elektronsko snemaje (avdio in/ali video) policijskih razgovorov namreč predstavlja pomembno dodatno varovalko zoper grdo ravnanje s pridržanimi osebami, ki lahko zagotovi popoln in avtentičen zapis postopka razgovora in s tem močno olajša preiskavo kakršnihkoli trditev o grobem ravnanju. To je zato v interesu tako oseb, s katerimi naj bi policija grdo ravnala kot tudi policistov, če so soočeni z neutemeljenimi trditvami, da so bili vpleteni v grdo ravnanje. Elektronsko beleženje policijskih razgovorov prav tako zmanjšuje možnost, da bi pridržane osebe kasneje lažno zanikale, da so podale kakršnekoli izjave.

⁴V prostoru za sprejem je tudi priročno skladišče, v katerem so shranjene čiste odeje, copati za pridržane osebe in suhi obroki (tipa A3, B1, B3, C1, C3). DPM je ob obisku ugotovil, da je edinemu obroku tipa B1 8. 3. 2012 potekel rok uporabe.

⁵Glede ugotovljene napake pri vnosu pridržanj dveh oseb v času med 5. 11. 2011 in 6. 11. 2011 po 157/2 členu Zakona o kazenskem postopku. Dokumentacije o njenem pridržanju pa DPM ni mogel vpogledati, saj sta sogovornika povedala, da osebi nista bili v postopku na tej policijski postaji, niti nista bili pridržani na tej policijski postaji, temveč na Policijski postaji Dravograd in je pri teh dveh osebah očitno prišlo do napake pri vnosu v FIO evidenco. DPM predlaga, da se za navedeni osebi preveri, na kakšen način oziroma kdo je za navedeno osebo v FIO evidenco vnesel kraj pridržanja Policijska postaja Rogaška Slatina ter da se nato morebiten napačen vnos popravi oziroma pojasni okoliščine njegovega pridržanja.

DPM: v zvezi prepozno (sicer samo dve minuti) vročenega sklepa o pridržanju opozarja na večjo pozornost pri časovnih okvirih v katerih se mora pridržani osebi vročiti sklep oziroma odločba o pridržanju⁶.

MNZ: policijska enota je bila opozorjena na doslednost in natančnost pri izpolnjevanju uradnih dokumentov in vnosu podatkov v evidenco pridržanih oseb (vnos podatkov o pridržanju v evidenco pridržanih oseb, pravilno izpolnjevanje rubrik v dokumentih o pridržanju, doslednejše evidentiranje podatkov o opravih v času pridržanja v primerih; ko se pridržanje izvaja za druge policijske enote, upoštevanje rokov za vročitev aktov o pridržanju, evidentiranje podatkov o poškodbah in seznanitve pridržanega tujca s pravicami s pomočjo prevajalca itd.).

DPM: predlagamo, da se policiste opozori, da zaključijo pridržanje po tem, ko je bila oseba izročena v postopek preiskovalnemu sodniku ali izpuščena na prostost in ta podatek vnesejo tako v uradni zaznamek o pridržanju, kot tudi v FIO evidenco⁷.

MNZ: strinjamo se, da policisti morajo natančno evidentirati čas začetka policijskega postopka oziroma zadržanja, zavedamo pa se, da je način evidentiranja, ko postopek z zadržano oziroma pridržano osebo izvajajo policisti različnih policijskih enot, v posameznih primerih različen, zato bomo zaradi poenotenja prakse v takih primerih za policijske enote pripravili jasna stališča.

⁶Nadalje je bilo pri pregledu pridržanja ene izmed oseb (10. 3. 2012) po 24. členu Zakona o pravilih cestnega prometa (Uradni list, 109/2010; ZPrCP) ugotovljeno, da mu je bilo prepozno vročena odločba o pridržanju (za dve minuti). Oseba je bila namreč pridržana ob 00.43 uri, odločba pa ji je bila vročena ob 3.45 uri. Tej pridržani osebi je bil tako sklep o pridržanju vročen po preteku zakonsko določenega roka. DPM zato predlaga, da se policiste opozori na doslednost spoštovanja rokov za vročitev sklepov oziroma odločb o pridržanju.

⁷Pri pregledu primera pridržanja ene izmed oseb (22. 7. 2011 do 24. 7. 2011) po drugem odstavku 157. členu Zakona o kazenskem postopku pa je bilo ugotovljeno, da pri navedeni pridržani osebi časovno ni razviden zaključek pridržanja oziroma ni razvidno, kdaj so policisti to osebo izročili sodišču.

DPM: prosimo za sporočilo glede mnenja DPM, da seznanitev tujca s pravicami v slovenskem jeziku ni bila ustrezna, saj iz dokumentacije ni razvidno, da bi tujec lahko razumel slovenski jezik⁸.

MNZ: sporočamo vam, da je bil tujec s pravicami dejansko seznanjen v slovenskem jeziku, ki ga je dobro razumel (v slovenskem jeziku je potekal celoten postopek z njim).

DPM: predlagamo, da se vozila namenjena za prevoz pridržanih oseb, redno kontrolira in po potrebi očisti prostor za prevoz pridržanih oseb⁹.

MNZ: Vodstvo Policijske postaje Rogaška Slatina je policiste opozorilo na dosledno preverjanje posebnega prostora za prevoz oseb v intervencijskega vozila po opravljenemu prevozu in da se vozilo po potrebi očisti.

⁸Pri pregledu primera postopka s tujcem pa je bilo ugotovljeno, da je bila oseba najprej zadržana in kasneje tudi pridržana. Dokumentacija je pri tem izkazovala, da je bila oseba s pravicami seznanjena v slovenskem jeziku, kar je neprimerno, saj gre v tem primeru za državljana Ukrajine, ki tudi sicer nima bivališča v Sloveniji. Nadalje je iz dokumentacije izhajalo, da so to osebo najprej imeli v postopku policisti Specializirane enote za nadzor državne meje (SENDM), in sicer so jo kontrolirali kot sopotnika v vozilu na izvozu iz avtoceste v naselju Šentrupert ob 16.40 uri (oziroma po drugem podatku ob 16.50). Iz uradnega zaznamka tudi izhaja, da so policisti SENDM imeli s tujcem postopek do 19.05 ure, ko so ga v nadaljnji postopek prevzeli policisti Policijska postaja Rogaška Slatina. Čas postopka policistov SENDM (med 16.40 oziroma 16.50 in 19.05 uro) v tem primeru pa po ugotovitvah DPM sploh ni evidentiran v ustreznem obrazcu - uradnem zaznamku o zadržanju ali uradnem zaznamku o pridržanju, tako da ni razvidno, kakšen je bil status osebe v času tega dela policijskega postopka. Iz dokumentacije je tudi razvidno, da je bil tujec nato s sklepom nastanjen v Center za tujce, vendar ni razvidno ali in kdaj mu je bil sklep o nastanitvi v Center za tujce vročen. Pomočnika komandirja sta sicer pojasnila, da naj bi se tak sklep vročil z vročilnico, vendar pa te ni bilo v spisu. DPM glede postopka s tujcem meni, da bi morali policisti (že v delu postopka policistov SENDM) za osebo izdelati ustrezen uradni zaznamek o zadržanju ali pridržanju, ki bi moral izkazovati točno uro odvzema prostosti za to osebo. V takšnem primeru bi nato ob predaji tujca v nadaljnji postopek pristojni policijski postaji izročili tudi uradni zaznamek o zadržanju ali pridržanju, da bi ga ta nato dalje izpolnjevala oziroma dopolnjevala z vsemi nadaljnjimi ukrepi, ki bi jih v zvezi s tujcem izvedla. DPM tudi meni, da je navedba policistov, da je bil tujec, s pravicami seznanjen v »slovenskem jeziku« vprašljiva, saj gre očitno le za tujca, ki je dejansko opravljal le tranzit preko Slovenije in slovenskega jezika ni znal.

⁹Ob obisku je bil opravljen tudi pregled intervencijskega službenega vozila. Pri pregledu prostora, namenjenega za prevoz pridržanih oseb, smo v njem opazili uradni zaznamek o pridržanju na ene izmed oseb z dne 6. 3. 2012 in črtast pulover. DPM je po pregledu evidence uporabe intervencijskega vozila pri dežurnem policistu ugotovil, da vozilo v času od 6. 3. 2012 do časa obiska DPM-ja sicer ni bilo uporabljeno.